

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор

ТАРАНГУЛ Людмила Леонідівна,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

Заступники головного редактора

ПАШКО Павло Володимирович,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

МЕЛЬНИК Віктор Миколайович,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

Відповідальний секретар

НОВИЦЬКИЙ Сергій Валерійович
УДФСУ (Україна)

Члени редакційної колегії:

АНДРУЩЕНКО Володимир Леонтійович,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

БЕЛІНСЬКА Яніна Василівна,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

БЕРЕСЛАВСЬКА Олена Іванівна,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

КОВАЛЕНКО Юлія Михайлівна,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

КУЖЕЛЄВ Михайло Олександрович,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

ЛІСОВИЙ Андрій Васильович,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

МАЦЕЛЮХ Наталія Петрівна,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

ОНИШКО Світлана Василівна,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

ОСМЯТЧЕНКО Володимир Олександрович,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

ПАСІЧНИК Юрій Володимирович,
доктор економічних наук, професор, НУБіП (Україна)

ПИЛИПІВ Віталій Володимирович,
доктор економічних наук, старший науковий співробітник
ДВНЗ КНЕУ ім. Вадима Гетьмана (Україна)

РІППА Сергій Петрович,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

ШВАБІЙ Костянтин Іванович,
доктор економічних наук, професор, УДФСУ (Україна)

JURAJ ŠÍPKO,
доктор економічних наук, професор, Словацька
академія наук (Словачія)

IVEN DIMITROV,
доктор економічних наук, професор, Університет
«Проф. д-р Асен Златаров» (Болгарія)

BARBARA WOSNIAN,
доктор економічних наук, професор, Катовіцький
університет (Польща)

ADAM SAMBORIKI,
доктор економічних наук, професор, Катовіцький
університет (Польща)

УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ
ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
(УДФСУ)

ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСНИК

СЕРІЯ: ФІНАНСИ, ОБЛІК
ОПОДАТКУВАННЯ
ВИПУСК 1, 2017

*Засновник, видавець
та виготовлювач
Університет державної фіскальної
служби України*

Заснований у 2017 р.

Адреса редакції та видавця:

Україна, 08201, м. Ірпінь,
вул. Університетська, 31,
Університет ДФС України
тел.: (04597) 62-5-88
e-mail: ekonvisnik@gmail.com
www.nusta.edu.ua

Рекомендовано до друку
Вченою радою
Університету ДФС України
(протокол № 6 від 25.05.2017)

Свідоцтво про державну
реєстрацію друкованого засобу
масової інформації
(Серія KB №22277-12177H від 02.08.2016)

*У разі передруку матеріалів
посилання на журнал
«Економічний вісник.
Серія: фінанси, облік,
оподаткування»
обов'язкове*

Виходить у міру накопичення
матеріалу
© Університет ДФС України, 2017

**ЕКОНОМІЧНИЙ
ВІСНИК**
СЕРІЯ: ФІНАНСИ,
ОБЛІК, ОПОДАТКУВАННЯ

**ЭКОНОМИЧЕСКИЙ
ВЕСТНИК**
СЕРИЯ: ФИНАНСЫ,
УЧЁТ, НАЛОГООБЛОЖЕНИЕ

**ECONOMIC
HERALD**
SERIES: FANANCE,
ACCOUNTING, TAXATION

Науковий журнал

Заснований у 2017 р.

Вип. 1, 2017

УДК 330(05)

ЗМІСТ

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО

Пашко П. В. 3

НАУКОВІ СТАТТІ

Андрущенко В. Л. “Критика буржуазних теорій фінансів”:
спроба ретроспективного виправдання чи каяття? 5

Белінська Я. В. Проблеми розвитку зовнішньоторговельної діяльності України 12

Береславська О. І. Розширення конституційних функцій НБУ: за і проти 21

Білюк О. О. Депозитна політика банків у період трансформації
банківської системи України 29

Брехов С. С. Розвиток системи управління митними ризиками в контексті
підвищення ефективності постмитного аудиту в Україні 37

Гребельник О. П. Специфіка формування митно-тарифних відносин
у контексті становлення світової цивілізації 43

Дем’янчук О. І. Вплив децентралізації на управління
місцевими бюджетами України 52

Дулько А. М. Напрями оптимізації податку на нерухоме майно в Україні 59

Коваленко Ю. М. Рівні регулювання фінансового сектору в Україні 68

Колісник О. П. Сутність облікової інформації та її
нормативно-правове забезпечення 78

Лісовий А. В. Уніфікація термінології державного фінансового аудиту
в системі контролюючих органів України 85

Мазіна О. І. Проблеми фактографічного відображення людського
капіталу в обліку та звітності 92

Мартиненко В. В., Палюх О. М. Прогнозування впливу державного
фінансування на розвиток аграрного сектору економіки 101

Мацелюх Н. П. Хеджування ризиків на ринку цінних паперів
у контексті попередження криз 110

<u>Мельник В. М., Ломачинська І. А.</u> Роль держави у фінансовому забезпеченні малого і середнього підприємництва в Польщі: висновки для України.....	120
<u>Микитенко Т. В.</u> Шляхи наближення митного постаудиту до європейських стандартів.....	129
<u>Новицька Н. В.</u> Методичні підходи до статистичної оцінки ефектів агресивного податкового планування.....	138
<u>Новицький В. А.</u> Аналіз стану використання кредитних ресурсів міжнародних фінансових організацій в Україні.....	147
<u>Онишко С. В.</u> Врівноваження розвитку фінансового ринку і нової економіки як стратегія успішних соціально-економічних зрушень в Україні.....	154
<u>Осмятченко В. О., Олійник В. С.</u> Моделювання формування показників звітності за виплатами працівникам.....	160
<u>Островерха Р. Е.</u> Шляхи вдосконалення бухгалтерського обліку: організаційний аспект.....	167
<u>Проскура К. П.</u> Окремі випадки відображення в обліку та оподаткуванні операцій з операційної оренди майна.....	176
<u>Скоромцова Т. О.</u> Організація горизонтального моніторингу як нової моделі співпраці фіскальних органів та великого бізнесу в Україні.....	187
<u>Сторожук Т. М.</u> Способи та проблеми формування професійного судження бухгалтера.....	195
<u>Тарангул Л. Л.</u> Фінансова безпека України та інструменти її забезпечення.....	201
<u>Трайтлі В. Ю.</u> Державний фінансовий аудит виконання бюджетних програм: стан, напрями модернізації та необхідність стандартизації.....	209
<u>Чернелевський Л. М., Кобзар Я. В.</u> Питання гармонізації державного фінансового і незалежного аудиторського контролю за розрахунками податку з доходів фізичних осіб.....	219
<u>Чопенко В. М.</u> Демографічні проблеми українського села в контексті бюджетної політики держави та шляхи їх вирішення.....	227
<u>Швабій К. І.</u> Проблеми використання даних е-декларацій для податкових перевірок.....	233
<u>Шевчук О. А.</u> Актуальні питання методичного забезпечення діяльності органів державного фінансового контролю.....	240
НАШІ ВІТАННЯ.....	249
НАШІ ВИДАННЯ.....	251

УДК 338.27:338.434

В. В. Мартиненко,
кандидат економічних наук,
Університет ДФС України,
О. М. Палюх,
кандидат економічних наук,
Міністерство
фінансів України

ПРОГНОЗУВАННЯ ВПЛИВУ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСУВАННЯ НА РОЗВИТОК АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

У статті реалізовано методичний підхід трендового аналізу та встановлення інтервалів довіри у прогнозуванні впливу державного фінансування на розвиток аграрного сектору економіки України. Обґрунтовано ймовірність рецесії аграрного сектору економіки у 2016 р., внаслідок чого спад сільськогосподарського виробництва може сягнути від 3 до 25 % рівня 2015 р., а продуктивності праці у сільськогосподарських підприємствах – відповідно від 86 до 58 % залежно від сценарію прогнозу. Обсяг фінансового результату (сальдо) до оподаткування у 2016 р. може скласти від 10,8 млрд грн (згідно з нижнім інтервалом довіри) до 108,1 млрд грн (згідно з верхнім інтервалом довіри), а рентабельності сільськогосподарського виробництва – відповідно, від 15,5 до 40 %.

Ключові слова: прогноз, прогнозування, розвиток, показник, державне фінансування, тренд, екстраполяція, ряд динаміки.

В. В. Мартыненко,
кандидат
экономических наук,
Университет ГФС Украины,
А. М. Палюх,
кандидат
экономических наук,
Министерство
финансов Украины

ПРОГНОЗИРОВАНИЕ ВЛИЯНИЯ ГОСУДАРСТВЕННОГО ФИНАНСИРОВАНИЯ НА РАЗВИТИЕ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЭКОНОМИКИ

В статье реализован методический подход трендового анализа и установления интервалов доверия при прогнозировании влияния государственного финансирования на развитие аграрного сектора экономики Украины. Обоснованна вероятность рецессии аграрного сектора экономики в 2016, в результате чего спад сельскохозяйственного производства может составить от 3 до 25 % уровня 2015, а производительность труда в сельскохозяйственных предприятиях – соответственно от 86 до 58 % в зависимости от сценария прогноза. Объем финансового результата (сальдо) до налогообложения в 2016

может составить от 10,8 млрд грн (согласно нижнего интервала доверия) до 108,1 млрд грн (согласно верхнего интервала доверия), а рентабельности сельскохозяйственного производства – соответственно от 15,5 до 40 %.

Ключевые слова: прогноз, прогнозирование, развитие, показатель, государственное финансирование, тренд, экстраполяция, динамический ряд.

V. V. Martynenko,
Candidate of
Economic Sciences,
University SFS of Ukraine,
O. M. Paliukh,
Candidate of
Economic Sciences,
Ministry of Finance of Ukraine

FORECASTING THE IMPACT OF STATE FUNDING ON THE DEVELOPMENT OF THE AGRICULTURAL SECTOR OF ECONOMY

The authors have implemented a methodical approach to trend analysis and identification the intervals of confidence in forecasting the impact of state funding on the development of the agricultural sector of economy in Ukraine. The article proves the probability of the recession of the agricultural sector of economy in 2016, which can lead to decline in agricultural production from 3 to 25% of the level of 2015, with the productivity decline in agricultural enterprises from 86 to 58% respectively, depending on the forecast scenario. The volume of financial result (balance) before taxing in 2016 can make up from UAH 10.8 billion (according to the lower confidence interval) to UAH 108.1 billion (according to the upper confidence interval), along with the agricultural production profitability – from 15,5 to 40 % respectively.

Keywords: forecast, forecasting, development, index, state funding, trend, extrapolation, series of dynamics.

Забезпечення ефективності державного фінансування аграрного сектору національної економіки України нерозривно пов'язане з дослідженням співвідношення «ефективність фінансування – позитивна динаміка розвитку». Тобто ефективність державного фінансування аграрного сектору економіки передбачає забезпечення позитивної динаміки його розвитку. У зв'язку з цим актуальності набуває прогнозування тенденцій розвитку аграрного сектору національної економіки України з урахуванням впливу показників його бюджетного фінансування.

Прогнозування є популярним інструментом оптимізації економічного розвитку. Зазвичай у наукових дослідженнях прогнозуються конкретні показники з метою отримання якомога точніших прогнозних значень у майбутніх періодах дослідження, які покладаються в основу при розробці планів. Точність прогнозу можна визначити шляхом порівняння відхилень фактичних значень показника від прогнозних. Слід зауважити, що головною метою, яка ставиться у контексті нашого дослідження, буде не досягнення максимальної точності прогнозу

кінцевих показників розвитку аграрного сектору національної економіки з урахуванням впливу державного фінансування, а екстраполяція тенденцій економічної динаміки (метод прогнозування, який полягає у перенесенні існуючої тенденції динамічного ряду на майбутні періоди).

Метою статті є розробка основних шляхів реалізації прогнозування впливу державного фінансування на розвиток аграрного сектору національної економіки та оцінка ключових тенденцій його динаміки.

Фундаментальні засади розвитку фінансової політики держави, податкового та бюджетного менеджменту досліджували такі зарубіжні вчені, як Т. Баскаран (Baskaran, 2011) [8], В. Оутс (Oates, 1999) [9]. Проблеми державного фінансування аграрного сектору економіки безпосередньо або опосередковано присвячено науковій праці таких вітчизняних учених, як: В. М. Метелиця [2], С. А. Надвиничний [4], С. П. Леонтович [1], Г. А. Скрипник [6], Н. С. Танклевська [7].

Державне фінансування є результатом політичного консенсусу між урядом та парламентом, в результаті якого щорічно приймається Закон про Державний бюджет України, обов'язковий до виконання державними та муніципальними органами влади. При цьому плануються відповідні обсяги доходів і витрат бюджету з використанням статистичних та експертних методів прогнозування. Вирішальними факторами бюджетного планування, вплив яких обов'язково має бути врахований, є податкова та антикризова політика. У зв'язку з цим прогноз показників бюджетного фінансування аграрного сектору національної економіки України з використанням методу екстраполяції проведемо лише для того, щоб, використовуючи рівняння множинної регресії, отримані одним зі співавторів [3, с. 91], виявити тенденції зміни результатів розвитку аграрного сектору.

У попередніх публікаціях одного зі співавторів [3, с. 90–91] було встановлено, що найсуттєвіший вплив на ефективність розвитку аграрного сектору національної економіки чинять 5 показників бюджетного фінансування, з яких 2 показники є абсолютними (вартісними) – обсяг фактичних сукупних видатків загального та спеціального фонду на фінансування Міністерства аграрної політики України та обсяг фактичних сукупних видатків загального та спеціального фонду на фінансування розробок найважливіших новітніх технологій у сфері розвитку агропромислового комплексу, що вимірюються у млн грн, а 3 показники є коефіцієнтами (відношення абсолютних показників) – частка загального фонду у видатках на фінансування Міністерства аграрної політики та продовольства України, рівень фактичного виконання видатків загального та спеціального фонду на фінансування Апарату Міністерства аграрної політики та продовольства України, частка загального фонду у видатках на фінансування Апарату Міністерства аграрної політики та продовольства України, які вимірюються у відсотках.

Прогнозування перерахованих факторів зростання аграрного сектору національної економіки України ускладнюється тим, що екстраполяція рядів динаміки коефіцієнтів адекватно не відображатиме поточної ситуації, у зв'язку з чим прогнозні значення будуть спотворені. Оскільки кожен коефіцієнт розраховується як процентне відношення одного абсолютного (вартісного показника) до іншого, доцільно екстраполювати ряди динаміки вихідних показників. Так, для прогнозування частки загального фонду у видатках на фінансування Міністерства аграрної політики та продовольства України буде сформовано 2 динамічних ряди: сукупних видатків та загального фонду у видатках на фінансування Мінагрополітики; для рівня виконання

видатків на фінансування Апарату Мінагрополітики – динамічні ряди планового та фактичного обсягів видатків; для частки загального фонду у видатках на фінансування Апарату Мінагрополітики – динамічні ряди обсягу сукупних видатків та загального фонду у видатках на фінансування Апарату Мінагрополітики. У результаті для прогнозування результатів розвитку аграрного сектору економіки необхідно сформувати 6 динамічних рядів показників бюджетного фінансування та здійснити екстраполяцію їх даних.

В основу методу екстраполяції ряду динаміки закладено прийом заміни реальних значень років їх порядковими номерами так, щоб першому року дослідження присвоювався порядковий номер 1, другому – 2 і т. д. Це необхідно провести для того, щоб побудувати графік динамічного ряду, який ілюструватиме реальну зміну прогнозованого показника залежно від зміни порядкового номера року в аналізованому періоді. Тенденція динаміки описується рівнянням тренда, яке можна побудувати шляхом використання графічних засобів MS Excel як залежність прогнозованого показника від зміни часу t (рис. 1). На рис. 1 відображено фактичні значення обсягів видатків на фінансування Міністерства аграрної політики та продовольства України за 2004–2015 рр. Також побудовано 4 трендових лінії – лінійну виду $y = 556,58t + 2492,9$; логарифмічну виду $y = 2975,4 \ln(t) + 1154,8$; експоненціальну виду $y = 2348,1 e^{0,1283t}$; степеневу виду $y = 1645,1 t^{0,7143}$. Усі ці лінії описують зростаючу тенденцію динаміки показника видатків на фінансування Міністерства аграрної політики та продовольства України, який було введено у кожну з 4 багатофакторних моделей ефективності розвитку аграрного сектору національної економіки України з урахуванням державного фінансування (табл. 1).

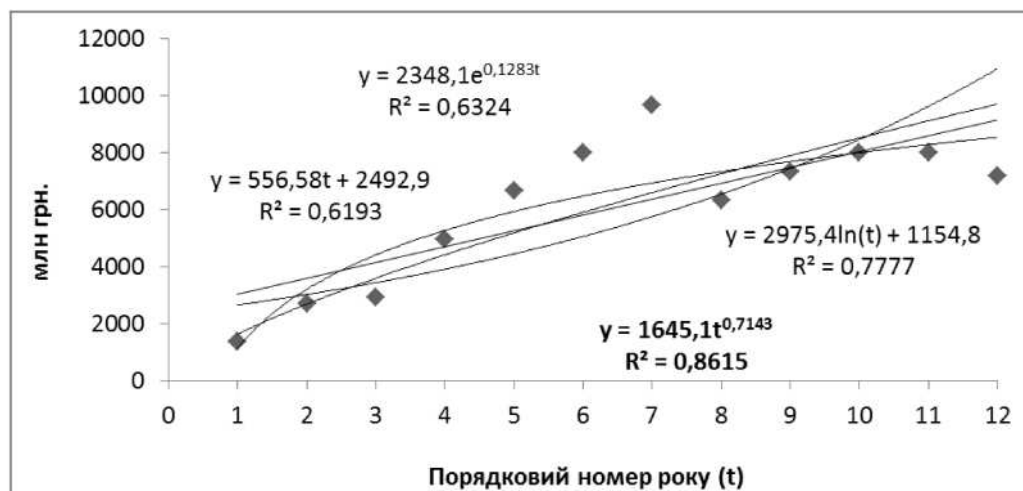

Рис. 1. Рівняння тренда обсягу видатків на фінансування Міністерства аграрної політики та продовольства України

Таблиця 1

Зведені дані значень параметрів багатофакторних моделей ефективності розвитку аграрного сектору економіки з урахуванням впливу державного фінансування

Позначення результату	Y-перетин	Позначення фактора					R	R ²	t	F
		X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅				
Y ₁	200,2	0,005	–	–	–0,650	0,205	0,82	0,67	4,1	5,5
Y ₂	110,0	0,013	–	–	–1,298	0,240	0,90	0,82	5,9	11,8
Y ₃	18,4	0,001	–0,452	0,133	–	0,042	0,84	0,70	4,1	4,2
Y ₄	–	0,001	–0,220	0,227	–	–	0,94	0,88	7,8	23,0

Примітка: Y₁ – валова продукція сільськогосподарства у постійних цінах 2010 року, млрд грн; Y₂ – продуктивність праці в сільськогосподарських підприємствах на одного зайнятого в сільськогосподарському виробництві, у постійних цінах 2010 року, тис грн; Y₃ – фінансовий результат (сальдо) аграрних підприємств до оподаткування, крім бюджетних установ, млрд грн; Y₄ – рентабельність сільськогосподарського виробництва, %; X₁ – обсяг фактичних сукупних видатків загального та спеціального фонду на фінансування Міністерства аграрної політики України, млн грн; X₂ – частка загального фонду у видатках на фінансування Міністерства аграрної політики України, %; X₃ – рівень фактичного виконання видатків загального та спеціального фонду на фінансування Апарату Міністерства аграрної політики та продовольства України, %; X₄ – частка загального фонду у видатках на фінансування Апарату Міністерства аграрної політики та продовольства України, %; X₅ – обсяг фактичних сукупних видатків загального та спеціального фонду на фінансування розробок найважливіших новітніх технологій у сфері розвитку агропромислового комплексу, фінансова підтримка підготовки наукових кадрів, наукової розробки у сфері стандартизації, млн грн.

Економічна інтерпретація степеневого рівняння лінії тренда, побудованого за офіційними статистичними даними 2004–2015 рр., наступна: при зростанні фактора часу на 1 % обсяг видатків на фінансування Міністерства аграрної політики та продовольства України зростає на 0,71 %. Одержане степеневе рівняння тренда описується високим рівнем апроксимації 0,862, який означає, що у 86 випадках зі 100 існуюча тенденція збережеться у майбутні періоди. Іншими словами можна сказати, що прогноз, розроблений з використанням одержаного рівняння тренда, буде на 86,2 % достовірним. Достовірність решти трендових рівнянь нижча, у зв'язку з чим прийняте рішення про їх відхилення у прогнозуванні обсягів видатків на фінансування Міністерства аграрної політики та продовольства України.

Аналогічно здійснюються всі необхідні розрахунки щодо решти показників, які введено факторними ознаками у комплексні моделі розвитку аграрного сектору економіки. Зведені результати прогнозування показників бюджетного фінансування аграрного сектору економіки України на 2016–2020 рр. представлено у табл. 2.

Варто зазначити, що розраховані прогнозні значення показників бюджетного фінансування аграрного сектору національної економіки України швидше всього далекі від реальних, оскільки в основі їх прогнозування лежить лише фактор часу і збереження існуючої тенденції динаміки. Тому їх можливо застосувати лише як допоміжний засіб для побудови прогнозу розвитку аграрного сектору з урахуванням державного фінансування. Для цього побудуємо комплексні прогнозні трендові рівняння для кінцевих показників розвитку аграрного сектору з урахуванням комплексних кореляційно-регресійних рівнянь, наведених у табл. 1. Результати моделювання зведемо у табл. 3.

Побудовані трендові моделі валової продукції сільськогосподарства, продуктивності праці в аграрних підприємствах, їх фінансового результату (сальдо) до оподаткування та

рентабельності сільськогосподарського виробництва, що розміщені у табл. 3, є цілком достовірними і їх буде застосовано в прогнозуванні результатів розвитку аграрного сектору економіки засобами екстраполяції рядів динаміки.

Таблиця 2

Зведені результати прогнозування показників бюджетного фінансування аграрного сектору економіки України на 2016–2020 рр.

Найменування показника	Значення показника за роками						2020 р. у % до 2015 р. (+, -)
	Факт	Прогноз					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
1. Сукупні видатки на фінансування Мінагрополітики, млн грн (X ₁)	2188,7	3127,1	3297,0	3463,6	3627,0	3787,5	+73,05
2. Частка загального фонду у видатках на фінансування Мінагрополітики, % (X ₂)	86,09	93,12	92,80	92,50	92,22	91,01	+4,92
3. Рівень виконання видатків на фінансування Апарату Мінагрополітики, % (X ₃)	60,03	71,45	71,83	72,19	72,52	72,84	+12,81
4. Частка загального фонду у видатках на фінансування Апарату Мінагрополітики, % (X ₄)	77,05	93,28	92,94	92,62	92,33	91,91	+14,86
5. Фінансування розробок у сфері розвитку аграрного сектору економіки, млн грн (X ₅)	90,17	55,79	62,24	68,91	75,78	82,08	-8,09

Слід зазначити, що важливим аспектом екстраполяції є неврахування інших факторів, крім фактора часу, тому у підсумку часто виникає розбіжність між прогнозними значеннями показника і його фактичними значеннями наприкінці планового періоду. Для забезпечення більшої точності прогнозування та врахування можливих відхилень прогнозних значень показника встановлюють інтервали довіри. Верхній інтервал довіри є крайнім обмеженням усіх відхилень прогнозу, що можуть розміститися вище лінії тренда, а нижній інтервал довіри – крайнім обмеженням усіх відхилень прогнозу, які можуть розміститися нижче лінії тренда (табл. 3).

Таблиця 3

Трендові моделі результатів розвитку аграрного сектору економіки

Показник	Рівняння тренда*
Валова продукція сільського господарства, млрд грн (Y_1)	$Y_1 = 200,2 + 8,226 t^{0,7143} - 48,945 \frac{t^{0,5226}}{t^{0,5965}} + 0,371 t^{1,4744}$
Продуктивність праці в аграрних підприємствах, тис. грн (Y_2)	$Y_2 = 110,0 + 21,386 t^{0,7143} - 97,739 \frac{t^{0,5226}}{t^{0,5965}} + 0,435 t^{1,4744}$
Фінансовий результат (сальдо) до оподаткування аграрних підприємств, млрд грн (Y_3)	$Y_3 = 18,4 + 1,645 t^{0,7143} - 34,533 \frac{t^{0,6460}}{t^{0,7143}} + 10,148 \frac{t^{0,6685}}{t^{0,5965}} + 0,076 t^{1,4744}$
Рентабельність сільськогосподарського виробництва, % (Y_4)	$Y_4 = 1,645 t^{0,7143} - 16,808 \frac{t^{0,6460}}{t^{0,7143}} + 17,320 \frac{t^{0,6685}}{t^{0,5965}}$

*Джерело: t – порядковий номер року.

Використавши одержані трендові рівняння, можна визначити, що у прогнозованому 2016 році обсяг валової продукції сільського господарства України може зменшитися на 3 %, порівняно зі звітним 2015 роком, і досягти 105,2 % рівня 2015 року у 2020 році. Ця ситуація можлива в умовах, якщо існуючі тенденції розвитку показників бюджетного фінансування аграрного сектору, введених у модель валової продукції, залишаться незмінними. Проте, якщо тенденції погіршаться, то обсяг валової продукції сільського господарства у 2016 році може зменшитися на 24,6 %, сягнувши 79,1 % рівня 2015 року станом на кінець 2020 року. За найсприятливішого сценарію розвитку показників бюджетного фінансування обсяг валової продукції сільського господарства у 2016 році збільшиться на 18,6 % і на кінець 2020 року сягне 130 % рівня 2015 року. Аналогічно проводимо екстраполяцію рядів динаміки решти результатуючих ознак – продуктивності праці в аграрних підприємствах, їх фінансового результату (сальдо) до оподаткування та рентабельності сільськогосподарського виробництва. За результатами прогнозування формуємо табл. 4.

У табл. 4 зведено кінцеві результати екстраполяції та прогнозування обсягів валової продукції сільського господарства, продуктивності праці в аграрних підприємствах, їх фінансового результату (сальдо) до оподаткування та рентабельності сільськогосподарського виробництва на 2016–2020 рр. Розробка прогнозних значень цих показників базується на трендових рівняннях, що наведені у табл. 3.

Порівнюючи прогнозні дані показників розвитку аграрного сектору національної економіки України за 2015 рік з прогнозними даними, слід зазначити, що результати екстраполяції та прогнозування показників розвитку аграрного сектору національної економіки України з урахуванням його бюджетного фінансування на 2016–2020 рр. є відносно достовірними, оскільки дані офіційної статистики за 2015 рік в основному знаходяться між лінією тренда та верхнім інтервалом довіри прогнозу 2016 року.

Таблиця 4

Результати екстраполяції та прогнозування показників розвитку аграрного сектору економіки України з урахуванням його державного фінансування на 2015–2020 рр.

Найменування показника		Значення показника за роками						2020 р. у % до 2015 р. (+, -)
		Факт	Прогноз					
			2015	2016	2017	2018	2019	
1. Валова продукція сільського господарства, млрд грн	Верхній інтервал довіри	239,5	284,1	290,9	297,7	304,5	311,5	130,0
	Тренд		232,3	237,2	242,1	247,0	252,0	105,2
	Нижній інтервал довіри		180,5	183,5	186,5	189,4	192,3	80,3
2. Продуктивність праці в аграрних підприємствах, тис. грн	Верхній інтервал довіри	223,3	254,3	266,4	278,5	290,4	302,8	135,6
	Тренд		191,8	201,6	211,3	220,9	230,9	103,4
	Нижній інтервал довіри		129,2	136,7	144,1	151,4	159,1	71,2
3. Фінансовий результат (сальдо) до оподаткування підприємств АПК, млрд грн	Верхній інтервал довіри	103,5	108,1	114,0	119,9	125,9	132,2	127,7
	Тренд		59,4	63,6	67,7	71,8	76,1	73,6
	Нижній інтервал довіри		10,8	13,1	15,4	17,7	20,3	19,7
4. Рентабельність сільськогосподарського виробництва, %	Верхній інтервал довіри	43,1	40,0	41,2	42,4	43,5	44,6	x
	Тренд		27,8	28,5	29,2	29,8	30,4	x
	Нижній інтервал довіри		15,5	15,7	16,0	16,2	16,4	x

*Джерело: попередні статистичні дані, наведені на офіційному сайті Державної служби статистики [5].

Отже, авторами розроблено основні шляхи реалізації прогнозування розвитку аграрного сектору національної економіки України в умовах державного фінансування, за результатами чого можна зробити наступні висновки щодо тенденцій розвитку аграрного сектору економіки України з урахуванням бюджетного фінансування:

– по-перше, існує велика ймовірність рецесії аграрного сектору економіки України у 2016 році, що пов'язано з кризовими явищами, які мають місце у зв'язку з тимчасовою окупацією території Автономної Республіки Крим та військовим протистоянням на Сході України, при чому максимальний спад сільськогосподарського виробництва може сягнути 25 % рівня 2015 року;

– по-друге, у зв'язку з економічним спадом продуктивність праці у сільськогосподарських підприємствах може скласти у 2016 році від 58 до 114 % рівня 2015 року, але максимальний приріст продуктивності праці у 2016 році прогнозується +14 %; на кінець 2020 року продуктивність праці в аграрних підприємствах становитиме від 71,2 до 136 % рівня 2015 року;

– по-третє, незалежно від розробленого сценарію прогнозу протягом 2016–2020 рр. фінансова діяльність більшості аграрних підприємств буде прибутковою, при цьому обсяг фінансового результату (сальдо) до оподаткування у 2020 році може сягнути від 20 до 128 % рівня 2015 року;

– по-четверте, в умовах фінансової кризи та рецесії національної економіки обсяги бюджетного фінансування, як правило, скорочуються у зв'язку зі зменшенням надходжень до бюджету, тому виникає необхідність в оптимізації державного фінансування аграрного сектору та розробці шляхів забезпечення його ефективності з урахуванням скорочення державних видатків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Леонтович С. П. Напрями удосконалення бюджетної фінансової підтримки розвитку аграрного сектору економіки України / С.П. Леонтович // Економіка та держава. – 2010. – № 7/2010. – С. 60–63.
2. Метелиця В. М. Контроль за надходженням і використанням бюджетних коштів фінансової підтримки сільського господарства / В.М. Метелиця // Облік і фінанси АПК. – 2007. – № 3–5. – С. 123–128.
3. Навроцький С.А. Комплексна оцінка ефективності розвитку аграрного сектору України з урахуванням впливу державного фінансування / С. А. Навроцький, О. М. Палюх // Економічний часопис XXI. – 2015. – № 3–4(1). – С. 88–92.
4. Надвиничний С. А. Зарубіжний досвід державної підтримки сільського господарства / С. А. Надвиничний // Агросвіт. – 2011. – № 2. – С. 6–12.
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
6. Скрыпник Г. А. Бюджетное финансирование предприятий аграрного сектора экономики / Г. А. Скрыпник // Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences. – 2014. – № II(6). – С. 32–35.
7. Танклевська Н. С. Фінансова політика розвитку сільського господарства України: теорія, методологія, практика : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук : 08.00.08 / Н. С. Танклевська ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. – К., 2010. – 36 с.

8. Baskaran, T. Fiscal decentralization, ideology and the size of the public sector / T. Baskaran [Electronic recourse]. – Accessed 09 April, 2011. – Access mode. – <http://mpa.ub.uni-muenchen.de/30188>.

9. Oates, W.E. An Essay on Fiscal Federalism / W.E. Oates // Journal of Economic Literature. – 1999. – Vol. XXXVII. – P. 1120–1149.

Стаття надійшла до редакції 18 квітня 2017 року